

Bruxelles, 17. lipnja 2016.
(OR. en)

10416/16

**SOC 417
GENDER 28
ANTIDISCRIM 40
FREMP 118**

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	9947/16 SOC 392 GENDER 25 ANTIDISCRIM 38 FREMP 106
Predmet:	Odgovor na Komisijin Strateški angažman za rodnu ravnopravnost – zaključci Vijeća (16. lipnja 2016.)

Za delegacije se u Prilogu nalaze zaključci Vijeća pod naslovom „Odgovor na Komisijin Strateški angažman za rodnu ravnopravnost” koje je Vijeće EPSCO usvojilo na svojem 3474. sastanku održanom 16. lipnja 2016.

Odgovor na Komisijin
Strateški angažman za rodnu ravnopravnost
– Zaključci Vijeća

BUDUĆI DA

1. Poštovanje ljudskih prava i poštovanje ravnopravnosti žena i muškaraca temeljne su vrijednosti Unije, kako je navedeno u Ugovoru o Europskoj uniji i Povelji Europske unije o temeljnim pravima.
2. Važno je promicati zajedničke vrijednosti, poput poštovanja ljudskih prava i ravnopravnosti žena i muškaraca, te zajedničko uvjerenje da su ljudska prava univerzalna i da vrijede za sve, bez obzira na, među ostalim, spol.
3. Ugovorom o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđa se da Unija u svim svojim aktivnostima teži uklanjanju nejednakosti i poticanju ravnopravnosti žena i muškaraca te da je pri utvrđivanju i provedbi svojih politika i aktivnosti¹ usmjerena prema borbi protiv diskriminacije na različitim osnovama, među ostalim na temelju spola, a Vijeću se daje ovlast za poduzimanje radnji radi suzbijanja diskriminacije na navedenim osnovama.²
4. Ovi se zaključci temelje na prethodnom radu i političkoj predanosti Europskog parlamenta, Vijeća, Komisije i drugih relevantnih dionika, izraženoj, među ostalim, u dokumentima navedenima u Prilogu I.
5. Ravnopravnost žena i muškaraca temeljno je načelo Europske unije sadržano u Ugovorima i jedan je od ciljeva i zadataka Unije, a uključivanje načela ravnopravnosti žena i muškaraca u sve njezine aktivnosti posebna je misija Unije.³

¹ Članci 8. i 10. UFEU-a.

² Članak 19. UFEU-a.

³ Članak 2. i članak 3. stavak 3. UEU-a te članak 8. UFEU-a.

6. Ravnopravnost muškaraca i žena sadržana je u članku 23. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.
7. Europski parlament i Vijeće pozvali su Komisiju da usvoji strategiju za rodnu ravnopravnost za razdoblje nakon 2015., koja bi imala isti formalni status kao strategije koje su joj prethodile.
8. Komisija je u svojem Programu rada za 2016. ponovno potvrdila svoju predanost nastavku rada na promicanju ravnopravnosti muškaraca i žena.
9. Komisija je nedavno predstavila svoj Strateški angažman za rodnu ravnopravnost od 2016. do 2019. u kojem je izdvojeno pet prioriternih područja: povećanje sudjelovanja žena na tržištu rada i jednaka ekonomska neovisnost žena i muškaraca; smanjenje rodnog jaza u plaći, primanjima i mirovinama, a time i borba protiv siromaštva žena; promicanje ravnopravnosti žena i muškaraca u donošenju odluka; borba protiv rodno uvjetovanog nasilja, zaštita žrtava i pružanje potpore žrtvama; te promicanje rodne ravnopravnosti i prava žena diljem svijeta.
10. Unija posjeduje znatan korpus zakonodavstva kojim se promiče usklađivanje s načelom jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u području zapošljavanja te pristupa robu i uslugama.
11. Unija ima važnu ulogu u promicanju rodne ravnopravnosti diljem svijeta i predana je, među ostalim, potpunoj i učinkovitoj realizaciji UN-ove Pekinške platforme za djelovanje. Vijeće od 1999. usvaja zaključke koji sadrže niz kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja ključnih problematičnih područja.

12. Na sastanku na vrhu UN-a održanom od 25. do 27. rujna 2015. usvojen je Program održivog razvoja do 2030., koji uključuje samostalan cilj „postizanja rodne ravnopravnosti i jačanja položaja svih žena i djevojčica” te predanost uključivanju rodne ravnopravnosti u druge ciljeve. Iz tog univerzalnog programa proizlaze nove obveze i prilike da se rodna dimenzija u potpunosti uključi u sve relevantne strategije, politike i programe financiranja na razini EU-a te na nacionalnoj razini, da se sustavno promiču i provode procjene rodnog učinka i izrada rodno osjetljivih proračuna te da se prate i ocjenjuju politike, među ostalim prikupljanjem pouzdanih i usporedivih podataka iskazanih po spolu i dobi, koristeći se raspoloživim podacima kad god je to moguće, s ciljem postizanja rodne ravnopravnosti ne samo u kontekstu vanjskog djelovanja, nego i unutar Unije.
13. Iako se rodni jaz posljednjih desetljeća smanjio, u nekoliko ključnih područja još su prisutne nejednakosti i izazovi. Znatan rodni jaz još postoji u području zapošljavanja, samozapošljavanja, rada u nepunom radnom vremenu, poduzetništva, donošenja odluka te plaća i mirovina, zbog čega su žene u usporedbi s muškarcima izložene većem riziku od siromaštva. Za žene je vjerojatnije da imaju završeno visoko obrazovanje, ali su u znatnoj mjeri nedovoljno zastupljene u, primjerice, studijima i zanimanjima iz tzv. skupine STEM⁴, na istraživačkim pozicijama te višim funkcijama na svim razinama obrazovanja. Osim toga, muškarci su i dalje nedovoljno zastupljeni u područjima poput skrbi za djecu i starije osobe, ranog obrazovanja, zdravstvenog sektora i neplaćenog rada. Istodobno, rodno uvjetovano nasilje i rodni stereotipi i dalje su sveprisutni.
14. Muškarci imaju ključnu ulogu u osiguravanju napretka na ostvarivanju rodne ravnopravnosti, među ostalim uravnoteženom podjelom odgovornosti za skrb za uzdržavane osobe, što je jedan od preduvjeta za ravnopravno sudjelovanje žena na tržištu rada. Stvaranje institucionalnog te, prema potrebi, zakonodavnog okvira kojim će se i ženama i muškarcima omogućiti stvarna osobna sloboda izbora pri usklađivanju radnog, obiteljskog i privatnog života nudi prednosti za oba spola te pruža način praktičnog ostvarenja *de facto* ravnopravnosti muškaraca i žena.

⁴ Znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika.

15. Prema Komisijinu izvješću o ravnopravnosti žena i muškaraca iz 2014. za postizanje rodne ravnopravnosti bilo bi potrebno sedamdeset godina ako se promjene nastave sadašnjom brzinom. Stoga su za brže postizanje napretka i ispunjavanje očekivanja građana potrebne formalna politička predanost te aktivne inicijative u području politika. Rodna ravnopravnost ujedno je i preduvjet za gospodarski rast, blagostanje i konkurentnost, a time i održivost i dobrobit naših društava.
16. U deklaraciji trija predsjedništava potpisanoj u Bruxellesu 7. prosinca 2015. tri su predsjedništva, nizozemsko, slovačko i malteško, ponovno potvrdila poziv na izradu nove inicijative Komisije kojom bi se utvrdila strategija za ravnopravnost žena i muškaraca za razdoblje od 2016. do 2020. koja bi trebala biti blisko povezana sa strategijom Europa 2020. i kojom bi trebalo uzeti u obzir Program održivog razvoja do 2030. Ujedinjenih naroda.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE

17. PONOVRNO POTVRĐUJE SVOJ POZIV EUROPSKOJ KOMISIJI da osnaži status svojeg Strateškog angažmana za rodnu ravnopravnost od 2016. do 2019. njegovim usvajanjem u obliku komunikacije, u skladu sa Strategijom za ravnopravnost žena i muškaraca za razdoblje od 2010. do 2015., čime bi potvrdila svoju predanost promicanju ravnopravnosti žena i muškaraca te u svim područjima politika povećala vidljivost rodne ravnopravnosti i svijest o njoj. Komisijin Strateški angažman trebao bi ujedno biti blisko povezan sa strategijom Europa 2020. i njime bi trebalo uzeti u obzir Program održivog razvoja do 2030. Ujedinjenih naroda.

POZDRAVLJA

18. predanost Komisije osiguravanju usklađenosti između pet ključnih područja djelovanja istaknutih u Strateškom angažmanu za rodnu ravnopravnost od 2016. do 2019. i vanjske politike EU-a.
19. pet ključnih područja djelovanja te horizontalna pitanja istaknuta u Komisijinu Strateškom angažmanu za rodnu ravnopravnost od 2016. do 2019.

20. PONOVRNO POTVRĐUJE važnost osiguravanja jednake ekonomske neovisnosti žena i muškaraca, među ostalim, mjerama usmjerenima na podizanje stope zaposlenosti žena i muškaraca u dobi između 20 i 64 godine na 75 %, u skladu s glavnim ciljem utvrđenim u strategiji Europa 2020., te poduzimanjem posebnih mjera kako bi se taj cilj ostvario.
21. ISTIČE da institucije Unije, Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE), države članice, socijalni partneri, tijela koja promiču rodnu ravnopravnost i civilno društvo svi zajedno imaju presudnu ulogu u ubrzavanju napretka u ostvarivanju ravnopravnosti žena i muškaraca te osiguravanju ostvarenja ciljeva Komisijina Strateškog angažmana za rodnu ravnopravnost od 2016. do 2019.
22. ISTIČE da jednaka prava, mogućnosti i pristup resursima te uravnotežena podjela odgovornosti za skrb i obiteljskih odgovornosti između žena i muškaraca zajedno pomažu u podupiranju višestruke uloge žena i muškaraca te da su od presudne važnosti za dobrobit njih samih i njihovih obitelji. Trebalo bi istaknuti i društvenu važnost uloge roditelja u odgoju djece i skrbi za druge uzdržavane osobe. Stoga bi trebalo pojačati nastojanja na poboljšavanju ravnoteže između profesionalnog i privatnog života kako bi se i ženama i muškarcima pružila potpora tijekom njihova života, imajući na umu da je za ostvarenje rodne ravnopravnosti ključna dostupnost kvalitetnih usluga skrbi.
23. POZIVA EUROPSKU KOMISIJU da bez odgode provede mjere navedene u njezinu Strateškom angažmanu u skladu s rasporedom navedenim u tom dokumentu; da predstavi nove inicijative s ciljem rješavanja izazova koje predstavlja ravnoteža profesionalnog i privatnog života, a s kojima se suočavaju zaposleni roditelji i skrbnici, kako bi se poboljšala rodna ravnopravnost, među ostalim poticanjem uravnotežene podjele odgovornosti za skrb; da poduzme korake za smanjenje ozbiljnih prijetnji i rizika s kojima se posebice suočavaju žene izbjeglice; da pojača napore u borbi protiv rodni i drugih stereotipa; da smanji rodni jaz u zapošljavanju, plaćama, prihodima i mirovinama; da promiče rodnu ravnopravnost u donošenju odluka; te da uveća napore u borbi protiv rodno uvjetovanog nasilja.

24. POZIVA EUROPSKU KOMISIJU I DRŽAVE ČLANICE da u skladu sa svojim nadležnostima povećaju napore i financijska sredstva, prema potrebi, za potporu postojećim i/ili novim mjerama i strategijama za borbu protiv svih oblika nasilja nad ženama i djevojčicama, primjenjujući sveobuhvatnu politiku koja uključuje mjere za sprečavanje, zaštitu i kažnjavanje i kojom se rješavaju pitanja novih oblika nasilja; te da ujedno uključe muškarce i dječake u sprečavanje nasilja nad ženama i djevojčicama i u borbu protiv njega.
25. POZIVA DRŽAVE ČLANICE da u tom kontekstu i u skladu sa svojim nadležnostima razmotre potpisivanje, ratifikaciju i provedbu Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji.
26. POZIVA EUROPSKU KOMISIJU I DRŽAVE ČLANICE da se u skladu sa svojim nadležnostima pozabave dimenzijom rodne ravnopravnosti u području migracija, azila, izbjegličkih politika te politika u vezi sa socijalnom i ekonomskom integracijom, među ostalim osiguravanjem potpunog ostvarivanja ljudskih prava.
27. POZIVA EUROPSKU KOMISIJU da intenzivira svoj rad na rodnoj ravnopravnosti te da u sve aktivnosti i politike EU-a uklopi konkretan akcijski plan za provedbu sustavne i vidljive perspektive rodne ravnopravnosti, da rodnu ravnopravnost uvrsti u svoj program i da prije isteka svojeg Strateškog angažmana za rodnu ravnopravnost od 2016. do 2019. usvoji novu strategiju na visokoj razini za rodnu ravnopravnost u obliku komunikacije.
28. POZIVA EUROPSKU KOMISIJU I DRŽAVE ČLANICE da provode i prate preuzete obveze u vezi s rodnom ravnopravnosti koje nastaju na globalnoj razini, koristeći se Skupinom na visokoj razini za rodnu osviještenost politika kako bi istražile nove načine za daljnje djelovanje u odnosu na te preuzete obveze, razvijajući sinergije između daljnjeg djelovanja EU-a u odnosu na Pekinšku platformu za djelovanje i budućih daljnjih aktivnosti na razini EU-a u odnosu na Program održivog razvoja do 2030.

29. POZIVA EUROPSKU KOMISIJU I DRŽAVE ČLANICE da ojačaju aktivnosti nacionalnih institucionalnih mehanizama za poboljšanje ravnopravnosti žena i rodne ravnopravnosti, uključujući tijela za ravnopravnost, koja su ključna za poboljšanje *de iure* i *de facto* rodne ravnopravnosti, kao i mehanizama Europske mreže tijela za ravnopravnost (Equinet), te da im nastave pružati potporu.
30. POZIVA EUROPSKU KOMISIJU I DRŽAVE ČLANICE da dalje unapređuju, gdje je to prikladno, prikupljanje, obradu, analizu i prosljeđivanje pravovremenih, pouzdanih i usporedivih podataka iskazanih po spolu i životnoj dobi, u suradnji sa statističkim uredima EU-a i nacionalnim statističkim uredima, u potpunosti iskorištavajući kapacitete i stručno znanje EIGE-a kako bi se olakšalo ostvarenje *de facto* rodne ravnopravnosti.
31. POZIVA EUROPSKU KOMISIJU da prati napredak u području rodne ravnopravnosti u svojim godišnjim izvješćima o ravnopravnosti žena i muškaraca, da ta izvješća usvaja u službenom obliku te da se njima služi u kontekstu europskog semestra u cilju veće rodne osviještenosti politika.
32. POZIVA EUROPSKU KOMISIJU da u skladu sa svojim obvezama u okviru Ugovora uključi perspektivu rodne ravnopravnosti u pripremu novih programa EU-a za financiranje nakon 2020.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE DA

33. u svrhu ubrzanja napretka u ostvarivanju ravnopravnosti žena i muškaraca te kako bi se ostvarila *de facto* rodna ravnopravnost, uzimajući u obzir svoje nacionalne okolnosti, učine sljedeće:
 - (a) surađuju s Europskom komisijom u svrhu promicanja ravnopravnosti muškaraca i žena, u skladu s Komisijinim Strateškim angažmanom za rodnu ravnopravnost od 2016. do 2019.;
 - (b) osiguraju učinkovitu provedbu svojih nacionalnih strategija za rodnu ravnopravnost;

- (c) osiguraju učinkovit rad na ravnopravnosti žena i muškaraca u svojim nacionalnim politikama i nacionalnim programima reformi u kontekstu provedbe strategije Europa 2020.;
- (d) poboljšaju daljnje djelovanje u odnosu na Europski pakt za rodnu ravnopravnost u potpunosti iskorištavajući postojeće mehanizme, strukture i pokazatelje;
- (e) poduzmu mjere kako bi se olakšalo usklađivanje profesionalnog, obiteljskog i privatnog života te uravnotežena podjela odgovornosti za skrb i da promiču potpuno sudjelovanje žena na tržištu rada, među ostalim osiguravanjem pristupa financijski dostupnoj i kvalitetnoj skrbi za djecu, u skladu s ciljevima utvrđenima na sastanku Europskog vijeća u Barceloni u ožujku 2002.; i
- (f) provode mjere za podizanje razine osviještenosti u pogledu ravnopravnosti žena i muškaraca.

Referentni dokumenti

1.) Europski parlament

Rezolucija Europskog parlamenta od 3. veljače 2016. o novoj strategiji za prava žena i jednakost spolova u Europi nakon 2015. (2016/2526 (RSP)).

Rezolucija Europskog parlamenta od 9. lipnja 2015. o Strategiji EU-a za jednakost žena i muškaraca nakon 2015. (2014/2152(INI)).

2.) Vijeće

Svi usvojeni zaključci Vijeća o pregledu Pekinške platforme za djelovanje⁵, a posebno niže navedeni.

Zaključci Vijeća o ravnopravnosti žena i muškaraca u području donošenja odluka (14327/15)

Zaključci Vijeća od 11. prosinca 2014. o rodnoj ravnopravnosti u EU-u: smjernice za budućnost nakon 2015. Pregled stanja nakon 20 godina provedbe Pekinške platforme za djelovanje (16891/14).

Zaključci Vijeća od 7. ožujka 2011. o Europskom paktu za rodnu ravnopravnost (za razdoblje 2011. – 2020.) (SL C 155, 25.5.2011., str. 10.).

Zaključci Vijeća o sprečavanju i borbi protiv svih oblika nasilja nad ženama i djevojčicama, uključujući sakaćenje ženskih spolnih organa (9543/14).

⁵ http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/tools/statistics-indicators/platform-action/index_en.htm

3.) Europsko vijeće

Zaključci Europskog vijeća (25. i 26. lipnja 2015.) (EUCO 22/15).

4.) Komisija

Radni dokument službi Komisije o strateškom angažmanu za rodnu ravnopravnost od 2016. do 2019. (14746/15).

Zajednički radni dokument službi Komisije i ESVD-a o rodnoj ravnopravnosti i jačanju položaja žena: preobrazba života djevojčica i žena uz pomoć vanjskih odnosa EU-a za razdoblje 2016. – 2020. (12249/15).

Radni dokumenti službi Komisije: izvješće iz 2014. o ravnopravnosti žena i muškaraca (6786/15).

Radni dokumenti službi Komisije: izvješće iz 2015. o ravnopravnosti žena i muškaraca (6853/16).

Strategija Komisije za ravnopravnost žena i muškaraca od 2010. do 2015. (13767/10).

Plan Komisije za ravnopravnost žena i muškaraca (2006. – 2010.) (COM(2006) 92 završna verzija).

5.) Europski institut za ravnopravnost spolova

Indeks rodne ravnopravnosti: <http://eige.europa.eu/rdc/eige-publications/gender-equality-index-2015-measuring-gender-equality-european-union-2005-2012-report>